

Kommunstyrelsens kontor
Budget- och kvalitetsenhet
Mohammed Khoban
Datum 2016-05-14
Dnr 2016/0105

Till Kommunstyrelsen

Rapportering av flyktingverksamhet per april 2016

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

Rapport om flyktingverksamheten per april månad 2016 noteras till protokollet.

Bakgrund

I enlighet med fastställda ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” ska kommunstyrelsens kontor rapportera läget ur både finans- och verksamhetsperspektiv minst en gång varannan månad.

Flyktingverksamheten ska huvudsakligen finansieras genom olika typer av statliga medel och ska vara nollresultat i ekonomi dvs. att för kommunen ska vara kostnadsneutral.

Sammanfattning

Många människor i världen har varit på flykt från krig och katastrofer senare under 2015. Hittills i år har antalet asylsökande minskat. Jämfört med rekordhösten 2015 ser man en kraftig nedgång, men det har även kommit färre sökande än motsvarande tid förra året.

Kommunstyrelsen har tagit fram ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” samt ”Åtgärder för integration”. I riktlinjerna ingår bl.a. att inrätta två samverkansgrupper för både operativa och strategiska utgångspunkter. Den strategiska samverkansgruppen arbetar med att ta fram olika typer av lösningar för bostäder. Flyktingverksamheten ska drivas som resultatenheter ur kommunens helhetsperspektiv. De omedelbara kostnaderna för flyktingmottagandet står staten för, men de långsiktiga kostnaderna kan bli problematiska för kommunsektorn. Förstärkningar från staten i form av tillfälliga bidrag löser inte den långsiktiga finansieringen.

Regeringen har gett i uppdrag att via särskild utredning föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. Utredaren ska delredovisa i januari 2017 och slutredovisa i oktober 2017 (Arbetsmarknadsdepartementet dir: 2015:107).

Den 1 mars 2016 trädde en ny lag ikraft, Lag (2016:38) (lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning). Enligt lagen är en kommun skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Syftet med lagen är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. För Österåkers del innebär ca 16-17 nyanlända varje månad från april (154 personer under 2016). Detta är alltså utöver ensamkommande barn som asylsökande.

Den 1 april 2016 börjar har Migrationsverket att tillämpa en ny anvisningsmodell för asylsökande ensamkommande barn för mottagande i landets kommuner. Den nya anvisningsmodellen innebär:

- varje kommun tilldelas en viss andel i promille
- Andelen bygger i första hand på folkmängd, tidigare mottagande av nyanlända, tidigare mottagande och anvisande av ensamkommande barn.

Andel för Österåker är 4,29 i promille.

I regeringens vårbudget nämns följande punkter avseende nyanlända:

A- Tidiga insatser för asylsökande. Länsstyrelserna föreslås få uppdrag (från 2017) att samordna och organisera tidiga insatser för asylsökande för att underlätta etablering. Migrationsverkets uppdrag ändras samtidigt till att från och med 2017 inte längre omfatta organiserad sysselsättning som syftar till att stärka kunskaper i svenska och andra etableringsfrämjande insatser.

B- Kompetenskartläggning **för asylsökande**. Kartläggning av kompetens (utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet) ska kunna erbjudas av Arbetsförmedlingen under asyltiden. Arbetsförmedlingen tilldelas extra medel.

C- Migrationsverket tar över bosättningsansvaret. Migrationsverket föreslås (från 2017) ta över ansvaret från Arbetsförmedlingen för att anvisa nyanlända till kommuner med stöd av lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Socialförvaltningen har inrättat en flyktingstödsenhet under 2016 som ansvarar för mottagandet av flyktingar bl.a. ensamkommande flyktingbarn.

Finansiering av skolverksamhet avseende barn/elever (även SFI) som får PUT sker via schablonbidrag. I praktiken överförs medel fr. Socialförvaltningen till Skolförvaltningen enligt faktiska kostnader för skola dvs. antal elever och peng. Aktuell nyckelfördelning för 2016 visar ca 4,6 Mkr för utbildningsverksamhet (varav 3,3 Mkr avseende gymnasieelever och drygt 1 Mkr för sfi).

Socialnämnden

Under årets första månader har Flyktingstödsenheten börjat få form. I dagsläget finns enhetschef, samordnare, fem handläggare/utredare (varav två konsulter just nu under pågående rekrytering) för ensamkommande barn på plats.

Utöver det finns en hälsosamordnare och ytterligare en person som stöder nyanlända i det gemensamma projektet med Arbetsförmedlingen, ”hemnära integration”. Samverkan och finansiering sker med familjestöds-enheten vad gäller familjehemsrekrytering och administrativt stöd.

Socialförvaltningen har det sammankallande ansvaret för den kommunövergripande operativa samverkansgruppen.

Vid månadsskiftet april maj hade Österåkers kommun ansvar för 147 ensamkommande barn. Under rubriken statistik nedan redovisas i vilka placeringsformer barnen finns. Ett arbete för att organisera och utveckla enhetens rutiner, mötesstruktur och samverkansformer pågår.

Viktiga händelser under perioden januari till april

- Österåkers kommun kontaktar Migrationsverket med frågan att ändra till att överenskommelsen ska gälla flickor vilket resulterar i en ny överenskommelse som gäller från 15 mars och som omfattar båda könen.
- Avtal med Vårlyjus AB är överenskommet för drift av Solhusets HVB-boende vid Solskiftesskolan.
- Avtal förlängt med Attendo asyl och PUT gällande HVB-boende
- Uppföljning av HVB verksamhet på Muskötvägen har genomförts under perioden. Samtal pågår med leverantör att ändra inriktning på verksamheten.
- Två bostadriggar har ställts upp vid sporthallen och som används för boende för ensamkommande barn. Kommunens egen regi har fått en beställning att ansvara för driften av HVB-boendet som fått namnet Avenir. HVB hemmet var i drift i mitten på mars. Under april månad har en plats varit stadigvarande använd, ytterligare tre platser har tillfälligt varit belagda. I mitten på maj kommer hälften av platserna vara belagda.

Den största utmaningen kommunen står inför är att både på kort som lång sikt ta fram bostäder för målgrupperna ensamkommande flyktingbarn som nyanlända personer med permanent uppehållstillstånd. En annan utmaning är att genomföra utredningar och uppföljningar för målgruppen ensamkommande flyktingbarn inom den tid som finns stipulerad i gällande lagstiftning. Att rekrytera nya medarbetare med adekvat kompetens är fortsatt en stor utmaning. Arbetet inom socialtjänsten är krävande och det ökade flyktingmottagandet ställer högre krav på kompetens och effektivitet.

Skolnämnden

Per april går 6 barn i förskola som är asylsökande och totalt 56 elever inom åk 1-9 varav 3 har fått permanent uppehållstillstånd (PUT). Av de 53 asylsökande i grundskolan går 14 elever i ordinarie klass, 32 elever går i mottagningsenhetens klass på Solskiftesskolan samt 5 elever i Söraskolans

förberedelseklass. Ytterligare några elever går i dessa klasser som ej är asylsökande. 2 elever av de i ordinarie klass går utanför kommunen. I gymnasiet går 93 elever på språkintruktionsprogram varav 59 asylsökande och 34 fått PUT.

Schablonbidraget från Migrationsverket utgår till asylsökande barn och elever bara under 1 år (läsåret- 10 månader). Om asylprocesserna tar längre tid än 1 år kommer kommunen ha kostnader för utbildning men inte få någon ersättning från Migrationsverket. Men det finns stadsbidrag som kan täcka berörda kostnader under 2016-2018. Kostnader för nyanlända elever som har fått PUT finansieras av schablonbidrag/statsbidrag via Socialnämnden.

När nyanlända får PUT är de berättigade till SFI. Även kostnader för SFI förväntas öka. Denna kostnad finansieras av schablonbidrag via Socialnämnden som uppskattas till 1 Mkr för 2016.

Kultur-och fritidsnämnden

Fritidsgårdsenheten driver ett projekt för att skapa integration ur fritidsperspektiv genom att anställa en fritidsledare med språkkunskaper. Projektet ska också vara en förmedlande länk mellan ungdomsgrupperna, föreningslivet, skolan, socialtjänsten samt övriga samhällsaktörer. Projektet är ett år med möjlighet till förlängning efter att verksamheten utvärderas. Finansieringen sker dels via flyktingverksamhet och dels via Kultur- och fritidsnämndens ram.

Kommunstyresenskontor

Täljövikens evakueringsplatser har organiserats inom KSK och ska finansieras av Migrationsverket. Verksamheten har drivits under okt 2015 och mars 2016. Sedan mars 2016 har Täljöviken inte haft några gäster. Dock kvarstår aktivering från Migrationsverket till och med den sista juni 2016. Detta innebär att Täljöviken med kort varsel kan få nya gäster under perioden fram till och med juni enligt överenskommelsen med Migrationsverket. Det finns tre tidsbegränsade anställda kvar till sista juni 2016

Produktionsstyrelsen

Mottagningsenheten fungerar väldigt bra. Det är för närvarande 32 stycken elever inskrivna. Eleverna visar god studiemotivation, lärarna är engagerade och väl kompetenta för sitt uppdrag. Elevresultaten är goda, så här långt. Från januari har antalet elever utökats med ungefär 4 elever per månad. Samtidigt övergår 11 av elever (ÅK 9) till Språkintruktionsprogram på gymnasiet.

Alla högstadieskolor (åk 7-9) i Åkersberga ser ut att vara fyllda av elever redan till skolstart augusti 2016. Detta betyder att en del av ensamkommande i dessa årskurser kan hänvisas till Ljusterö skola.

102 elever inskrivna på Språkintruktionsprogram. Av dessa slutar 15, men ersätts av minst 18 elever från åk 9 till HT 2016. Produktionens antagande är att fortsatt inflyttning med 4 elever per månad i snitt under hösten 2016.

Språkintrouktionseleverna äter skollunch i gamla Hackstaskolans matsal. En tänkbar lösning för eventuell lokalbehov för nyanlända kan vara på Sågvägen som inte används inom vård- och omsorg i dagsläget.

Produktionsförvaltning har skrivit en överenskommelse med Socialförvaltning för att driva HVB verksamhet (Avenir). Två ensamkommande placerade på en av bostadsriggarna. Placeringsakten av ensamkommande är långsammare än förväntat och produktionsförvaltningen behåller tomplatsersättning. Bostadsriggen kan placeras akuta placeringar av nyanlända familjer och ensamstående som ingår i kommunens kvot gällande personer som skrivs ut från Asylsökande av Migrationsverket.

Nämnderna har budgeterat med kostnader motsvarande totalt 132,3 Mkr för 2016 och bokslutsprognosen pekar i dagsläget inte på större avvikelser jämfört med budgeten. Flyktingverksamhet som helhet ska betraktas som en resultatenheter. Detta innebär att berörda kostnader ska finansieras av olika typer av stadsbidrag. Nedanstående tabell visar både budget och prognoser för flyktingverksamhet inom två nämnder och produktionsstyrelsen.

Nämnder/Styrelse	Budget 2016			Prognos 2016		
	Brutto	Intäkter	Netto	Brutto	Intäkter	Netto
Socialnämnden	-96 269	96 269	0	-96 269	96 269	0
Varav ensamkommande	-89 885	89 885	0	-89 885	89 885	0
Varav PUT	-6 384	6 384	0	-6 384	6 384	0
Skolförvaltning	-15 053	15 053	0	-15 053	15 053	0
Varav förskolan	-586	586	0	-586	586	0
Varav grundskolan	-4 367	4 367	0	-4 367	4 367	0
Varav gymnasium	-9 100	9 100	0	-9 100	9 100	0
Varav SFI	-1 000	1 000	0	-1 000	1 000	0
Produktionsstyrelsen	-21 015	21 481	466	-21 015	21 481	466
Varav grundskolan	-2 721	2 721	0	-2 721	2 721	0
Varav gymnasium	-11 537	11 537	0	-11 537	11 537	0
Varav SFI			0			0
Varav boende	-6 757	7 223	466	-6757	7223	466
Summa	-132 337	132 803	466	-132 337	132 803	466

Tabellen kommer att kompletteras med bl.a. SFI (svenska för invandare) för flyktingar som drivs av produktionsförvaltningen.

Jan- Olof Friman
Kommundirektör

Mohammed Khoban
Budget- och kvalitetschef

Bilagor:

- 1- Sammanställning av antal nyanlända/flyktingar
- 2- Sammanställning av antal barn/elever inom förskole-skolverksamhet
- 3- Sammanställning av olika typer av riktade bidrag för flyktingverksamhet

Antal nyanlända/flyktingar

Asylsökande	2015 Dec.	Nuläget 2016-04-30	2016 Prognos	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 Prognos
Vuxna och familjer med barn	0	0	0			
Varav barn	0	0	0			
Ensamkommande	119	122	150			
Summa	119	122	150	0	0	0

Personer med uppehållstillstånd	2015 Utfall *	2016 Nuläget	2016 Prognos	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 Prognos
Vuxna och familjer med barn	46	10	154			
Varav barn	28	6				
Personer med anknytning *	5	0				
Varav barn	3	0				
Ensamkommande *	20	25	40			
Summa	66	41	194	0	0	0

* Har betydelse för prognoser och utvecklas senare

Boende	2015 Utfall	2016 Nuläget	2016 Prognos	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 Prognos
Ensamkommande						
Familjehem i egen regi (Arvode)	12	15	15			
Varav i Österåkers kommun	12	9	9			
Familjehem i extern regi (Köp av verksamhet)	31	28	22			
Varav i Österåkers kommun	0	1				
HVB	53	62	153			
Varav Vårlyjus AB, Bergavägen 78	16	15	17			
Varav Vårlyjus AB, Solhuset		7	14			
Varav Förenade Care AB (Österåker)	12	12				
Varav bostasrigg Avenir (mars)		2	26			
Varav externa	25	26	27			
Varav ev. nytt HVB			69			
Gruppboende	43	42	0			
Övrigt						
Summa	139	147	190	0	0	0

Antal barn/elever inom förskole- och skolverksamhet samt SFI

Antal barn/ elever PRF/SKF	December 2015	Aktuell 2016-04-30	Prognos VT	Prognos HT	Kommentar
Förskola	5	6	6	6	
Grundskola	26	56	56	124	
Varav asylsökande	23	53			2 saknar LMA i jan
Varav PUT	3	3			Söra
Varav förberedelseklass	6	37			6 söra , sol 26 mott.enhet
Varav direkt ordi. Klass	17	14			Bergsättra, Marg, Skärg. Trå
Varav från andra kommuner	0	2			2 st asyl utanför kommunen
Fritidshem					
Gymnasium	82	93	93	135	Språkindroduktionsprogram
Varav asylsökande	40	59			
Varav PUT	42	34			Tillkommer 2 sålda platser andra kom.
SFI	185	185			
Varav flyktingar	50	50	50	50	Feb. 10 nya och 10 slutat

För asylsökande kan man söka bidrag max 10 månader

För PUT kan man finansieras via nyckelfördelning för schablonbidrag

Riktade statsbidrag för flyktingverksamhet

STATSBIDRAG	Utfall 2015	Aktuell t.o.m 2016-04-30	Prognos 2016	Kommentar
Ensamkommande barn				
Bidrag (avtal)	23 949 **	23 795	91 219	1600 kr/dygn och plats
Bidrag (utöver avtal)	12 289	6 737	6 737	Faktiska placeringskostnader
Belagda dygn	3 537	5 136	17 309	300 kr/dygn och plats
Årligt bidrag för adm.	500	500	500	Ej ansökan
Utredningskostnader	6 763 ***	0	1 087	Ansökan
Stödinsatser	55	0	55	Extra bidrag som utbetalas en gång per år (Maj)
Övrigt		224	672	Extra utifråna faktiska kostnader
Nyanlända (PUT, asylsökande)				Under två år som ska täckas på 3,5 år
Schablonbidrag	4 481	6	7 833	82 700 per person (2015), 125 000 kr (2016)
Årligt bidrag för adm.	223	222	222	
Betydande extraordinära kostnader	711	0		Ansökan
Tillståndssökande personer				Annat skäl än flykting
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	134		47	Papperslösa (SKN)
Extra stadsbidrag				Regeringens särskilda beslut (6,7 Mkr)
Ersättning för asylsökande barn				Justerats upp för 2016 med 50%. Max 10 mån.
Förskolan 60 800 kr per barn	139	110	329	SKN
Förskoleklass 49 700 kr per elev		33	99	SKN
Grundskolan 97 500 kr per elev	536	1 579	4 738	SKN
Gymnasium 110 800 kr per elev	925	1 969	5 906	SKN
Skolan 7 tkr per elev & termin	399	105	280	Sökbar per elev och termin Idag söks av PRF

* Vid bokslutet 2015 har bokats 13,4 Mkr för ensamkommande och 4,5 Mkr för övriga flyktingar enligt matchningsprincip

** varav 589 tkr avser intäkter tillhörande 2014 men bokförda 2015

*** varav 1 491 tkr avser intäkter tillhörande 2014 men bokförda 2015

Enligt tidigare beslut 10% av schablonbidrag avseende flyktingar (PUT eller asylsökande) ska finansieras kostnader för utbildning
SKN har bokats upp ca 1,3 Mkr som inkomstrest vid bokslutet 2015